

OPINIÓ

Privadesa: entre el nihilisme i el fonamentalisme

JOSEP DOMINGO-FERRER -

DIRECTOR DE LA CÀTEDRA UNESCO DE PRIVADESA DE DADES, URV

El Parlament de Catalunya està tramitant el projecte de llei del pla estadístic 2016-2020. Una de les novetats del pla és facilitar la utilització de dades administratives amb finalitats estadístiques, de recerca i d'avaluació de polítiques. Hi ha una tendència general en l'estadística oficial de tot el món a aprofitar les dades que, arran de la informatització generalitzada, les administracions ja tenen sobre els ciutadans i les empreses. S'obté més informació amb menys cost que no pas fent enquestes.

Les administracions han de vetllar perquè la transparència no perjudiqui la privadesa

Fusionar diverses fonts preexistents és en realitat una pràctica pròpia del món de les megadades (*big data*, en anglès) i pot resultar inquietant en termes de privadesa. Si un ciutadà dóna dades econòmiques a una administració A, sanitàries a B i educatives a C, la visió que cadascuna de les administracions té del ciutadà és parcial. En canvi, qui fusioni les dades d'A, B i C tindrà un retrat molt més complet del ciutadà.

L'exemple anterior és molt innocent comparat amb el que fan els marxants de dades (*data brokers*). A diferència de les administracions, aquests marxants són desconeguts del gran públic, tenen afany de lucre i no es limiten a fusionar dades administratives, sinó totes les que poden aconseguir de cada ciutadà o consumidor (xarxes socials, pàgines web, programes de fidelitat, comerç electrònic, registres i censos, etc.). D'aquesta manera, construeixen un perfil força exhaustiu de cada persona, que venen a qui els el compri (normalment a empreses que volen fer màrqueting dirigit o fins i tot a asseguradores).

Una possible reacció és la nihilista: la privadesa és cosa del passat. Un primer argument nihilista és que cal sacrificar la privadesa totalment o parcialment en nom de la seguretat: el terrorisme n'és l'excusa perfecta. El segon argument nihilista, el sacrifici de la privadesa a l'altar de la funcionalitat, és ben palès en la majoria d'aplicacions gratuïtes ofertes per les empreses d'internet: es concentren a oferir funcionalitats llamineres als usuaris per obtenir-ne informació.

L'actitud oposada al nihilisme seria el fonamentalisme, per exemple l'anomenada privadesa diferencial (molt en voga entre els criptògrafs), que requereix que l'absència o presència de qualsevol individu concret en una base de dades anonimitzada no es noti. És fàcil de veure que exigir això inutilitza les dades: si l'absència o presència del registre de l'únic milionari d'un poble no s'ha de notar quan es consulta la renda màxima del poble, vol dir que el que es publica no té res a veure amb la realitat.

Entre poc i massa la mesura passa: és legítim que les administracions

aprofitin i difonguin la riquesa d'informació disponible per al bé comú. Alhora, han de vetllar perquè la transparència de dades no perjudiqui la privadesa del ciutadà. L'administració catalana ha demostrat que pot i que vol assolir aquest equilibri. En canvi, és més preocupant que la majoria d'empreses d'internet i de marxants de dades s'alineïn implícitament o explícita amb el nihilisme.

PUBLICAT A**El Punt Avui. Comarques
Gironines**

01-06-2016, Pàgina 33

El Punt Avui. Barcelona

01-06-2016, Pàgina 17

El Punt Avui. Camp i Ebre

01-06-2016, Pàgina 17

El Punt Avui. Lleida

01-06-2016, Pàgina 17

El Punt Avui. Maresme

01-06-2016, Pàgina 17

El Punt Avui. Catalunya Central

01-06-2016, Pàgina 17